

Rapport

Datum: 27 mei 1998

Rapportnummer: 1998/191

Klacht

Op 26 januari 1998 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Bonn (Duitsland) met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Particulieren Middelburg. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, werd een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt er over dat de Belastingdienst/Particulieren Middelburg weigert aan hem een verklaring af te geven dat in Nederland inkomstenbelasting is geheven over door de door hem aan zijn ex-echtgenote betaalde alimentatie. Hij wijst er op dat hij deze verklaring nodig heeft om aan de Duitse belastingautoriteiten over te leggen bij het in aftrek nemen van de door hem betaalde alimentatie.

Achtergrond

Zie **BIJLAGE**.

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Particulieren Middelburg verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd de Staatssecretaris van Financiën de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De Staatssecretaris van Financiën en de Belastingdienst/Particulieren Middelburg berichtten dat het verslag hen geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

1. Feiten

1.1. Verzoeker, die in de Bondsrepubliek Duitsland woont en in dat land belastingplichtig is, betaalde aan zijn ex-echtgenote in 1995 f31.884 en in 1996 f 12.000 aan alimentatie.

1.2. Op 4 december 1997 wendde verzoeker zich schriftelijk tot de Belastingdienst/Particulieren Middelburg (hierna: de Belastingdienst) met het verzoek om aan hem een verklaring af te geven dat over de door hem aan zijn ex-echtgenote betaalde alimentatie belasting was geheven.

1.3. Bij brief van 9 december 1997 deelde de Belastingdienst verzoeker het volgende mee: "...Aan uw verzoek om een verklaring te sturen over het genoten inkomen 1995 en 1996 van (uw ex-echtgenote; N.o.) kan ik niet voldoen. Het is niet toegestaan informatie aan u te verstrekken..."

1.4. Op 11 december 1997 schreef verzoeker de Belastingdienst het volgende: "...Hartelijk dank voor de snelle reactie op mijn brief dd 4/12/97 inzake (mijn ex-echtgenote; N.o.). Jammer genoeg is deze brief door uw medewerker(s) niet goed gelezen, aangezien ik geen verklaring heb gevraagd over het inkomen 1995 en 1996 van (mijn ex-echtgenote; N.o.). Dat heb ik ook niet nodig (zie bijlagen) Wat heb ik wel nodig t.b.v. de Duitse Belastingdienst? "Een verklaring dat de door mij aan mijn ex-echtgenote (...) betaalde alimentatie over 1995 ad f 31.884,= en over 1996 ad f12.000,= bij uw belastingdienst is gemeld en belast". Zie bijlage "Wer ist einkommensteuerpflichtig?". Waarom heb ik dat nodig? Om de betaalde alimentatie in Duitsland als aftrekpost toegestaan te krijgen. Ik verheug mij over een snelle toezending van de gevraagde stukken, aangezien de uiterste indiening bij het Finanzamt Bonn (...) op 29/12/97 is gesteld..." Verzoeker stuurde met deze brief onder meer kopieën mee van de aan zijn ex-echtgenote over 1995 en 1996 opgelegde aanslagen inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen. Voorts stuurde hij een bijlage mee waaruit viel op te maken dat op grond van de in Duitsland geldende wetgeving met betrekking tot de heffing van inkomstenbelasting het voor verzoeker noodzakelijk was om voor het in aftrek nemen van de door hem aan zijn ex-echtgenote betaalde alimentatie tegenover de Duitse belastingautoriteiten door middel van een verklaring van de Nederlandse Belastingdienst aan te tonen dat over de betaalde alimentatiebedragen inkomstenbelasting was geheven.

1.5. Bij brief van 24 december 1997 deelde de Belastingdienst verzoeker het volgende mee:

"...Zoals u in de brief van (...) 9 december 1997 is meegedeeld, kan ik geen informatie verstrekken over het genoten inkomen over de jaren 1995 en 1996 van (uw ex-echtgenote; N.o.). Als algemene informatie kan ik u medelen dat volgens artikel 30 lid 1 letter B van de wet inkomstenbelasting echtscheidingsuitkeringen belast zijn..."

2. Standpunt van verzoeker

Het standpunt van verzoeker staat verwoord in de klachtomschrijving onder **KLACHT**.

3. Standpunt van de Belastingdienst/Particulieren Middelburg

Naar aanleiding van de klacht deelde de Belastingdienst/Particulieren Middelburg het volgende mee:

"...(Verzoeker; N.o.) merkt terecht op dat hem tot tweemaal toe een verklaring is geweigerd. Die weigering is gebaseerd op artikel 67 van de Algemene wet rijksbelastingen (...). De minister is bevoegd om ontheffing van de geheimhoudingsplicht toe te staan. De ontheffingen zijn neergelegd in het Voorschrift Informatieverstrekking 1993 (...). Hij heeft van zijn bevoegdheid in gevallen als dat van (verzoeker; N.o.) geen gebruik gemaakt. Daarmee is het mijn eenheid niet mogelijk een verklaring over de zaken van een belastingplichtige te verstrekken aan een ander dan die belastingplichtige zelf. Naar mijn mening zal (verzoeker; N.o.) de nadere informatie van zijn ex-echtgenote zelf moeten

ontvangen. Bij zijn tweede verzoek om informatie voegde hij onder meer afschriften bij van de aanslagen Inkomensheffing 1995 en 1996 ten name van (zijn ex-echtgenote; N.o.). Wellicht dat een aanvulling met afschriften van de aangiften Inkomensheffing voldoende bewijsmateriaal zou kunnen vormen..."

4. Informatie van de Staatssecretaris van Financiën

Naar aanleiding van de klacht deelde de Staatssecretaris van Financiën het volgende mee: "...Opgemerkt zij dat (verzoeker; N.o.) zijn ex-echtgenote kan verzoeken om bij de Belastingdienst een verklaring te vragen, welke verklaring vervolgens aan hem toegezonden kan worden. Ook kan hij zijn ex-echtgenote verzoeken om een volmacht waarmee hij de gewenste gegevens zelf op kan vragen bij de Belastingdienst Particulieren Middelburg.

De fiscale geheimhoudingsplicht (...) geldt niet ten opzichte van belastingplichtige zelf. Artikel 67, eerste lid van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) verbiedt een ieder hetgeen hem in enige werkzaamheid bij de uitvoering van de belastingwet, of in verband daarmee, nopens de persoon of de zaken van een ander blijkt of medegedeeld wordt, verder bekend te maken dan nodig is voor de uitvoering van de belastingwet of de invordering van enige rijksbelasting. Het tweede lid van dit artikel biedt de mogelijkheid om ontheffing van deze geheimhoudingsplicht te verlenen. Het ontheffingsbeleid is neergelegd in het Voorschrift informatieverstrekking. Kort gezegd komt dit beleid er op neer dat de Belastingdienst informatie kan verstrekken aan een overheidsinstelling (...) ter bestrijding of voorkoming van misbruik of oneigenlijk gebruik van financiële overheidsregelingen. Het Voorschrift informatieverstrekking biedt mij niet de mogelijkheid om in dit geval ontheffing te verlenen van de fiscale geheimhoudingsplicht. De fiscale geheimhoudingsplicht vindt zijn rechtvaardiging in het algemeen belang. Belastingplichtigen moeten niet van het verstrekken van inlichtingen en bescheiden aan de Belastingdienst worden weerhouden door de vrees dat die gegevens voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt dan voor een juiste en doelmatige uitvoering van de aan de Belastingdienst opgedragen taak. Met andere woorden: het algemeen belang prevaleert boven het individuele belang van verzoeker. Mij zijn geen andere regelingen bekend, noch is er een bepaling in het met de Bondsrepubliek Duitsland gesloten belastingverdrag, op grond waarvan aan het verzoek van verzoeker tegemoet gekomen moet worden. Gezien het bovenstaande heeft de Belastingdienst/Particulieren Middelburg zich naar mijn oordeel terecht op het standpunt gesteld dat aan verzoeker geen verklaring afgegeven kan worden of de aan verzoekers ex-echtgenote betaalde alimentatie belast is. De Belastingdienst heeft terecht in algemene zin informatie gegeven en verwezen naar artikel 30, eerste lid, letter b, van de Wet op de inkomstenbelasting. Uit deze wetsbepaling vloeit voort dat echtscheidingsuitkeringen belast zijn..."

5. Reactie van verzoeker

Naar aanleiding van het verslag van bevindingen deelde verzoeker mee dat wanneer de Belastingdienst hem nu direct had meegedeeld hoe hij

door middel van een volmacht, afgegeven door zijn ex-echtgenote, de vereiste gegevens had kunnen verkrijgen, deze hele zaak zich zo niet had behoeven te ontwikkelen. Verder had hij geen opmerkingen.

Beoordeling

1. Verzoeker woont in de Bondsrepubliek Duitsland en is in dat land belastingplichtig. Hij heeft op 4 en 11 december 1997 aan de Belastingdienst/Particulieren Middelburg gevraagd om aan hem een schriftelijke verklaring te verstrekken waarin wordt aangegeven dat over de door hem aan zijn ex-echtgenote in 1995 en 1996 betaalde alimentatie belasting was geheven. De Belastingdienst heeft de afgifte van deze verklaring geweigerd. Verzoeker klaagt over deze weigering van de Belastingdienst tot afgifte van de door hem gevraagde verklaring.
2. In reactie op de klacht hebben de Belastingdienst en de Staatssecretaris van Financiën gewezen op de in artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen opgenomen geheimhoudingsplicht en op het Voorschrift Informatieverstrekking 1993 (zie **ACHTERGROND**). In het Voorschrift Informatieverstrekking 1993 heeft de Staatssecretaris van Financiën geen ontheffing gegeven van de geheimhoudingsplicht van artikel 67 Awr voor situaties als die van verzoeker. Volgens de Staatssecretaris van Financiën is er geen bepaling in het met Duitsland gesloten belastingverdrag op grond waarvan aan het verzoek van verzoeker om een verklaring tegemoet diende te worden gekomen.
3. Verzoeker heeft voor het in Duitsland in aftrek nemen van de door hem aan zijn ex-echtgenote betaalde alimentatie een verklaring nodig van de Nederlandse belastingdienst dat over deze alimentatie inkomstenbelasting is geheven. Een dergelijke verklaring kan verzoeker evenwel niet verkrijgen zonder de medewerking van zijn ex-echtgenote. Alleen zij kan de Belastingdienst/Particulieren Middelburg verzoeken om de door verzoeker gevraagde verklaring af te geven, dan wel aan verzoeker een volmacht verstrekken om namens haar de afgifte van die verklaring te vragen. Gezien met name de limitatieve opsomming van ontheffingen, die de Staatssecretaris van Financiën in paragraaf 4.5 van het Voorschrift Informatieverstrekking 1993 heeft opgenomen, heeft de Belastingdienst geen mogelijkheid om aan het verzoek van verzoeker te voldoen. Het belang van verzoeker om een verklaring te verkrijgen betreffende de belastingheffing over de door hem betaalde alimentatie weegt niet op tegen het algemene belang dat een ieder er op moet kunnen vertrouwen dat de door hem aan de Belastingdienst verstrekte gegevens alleen worden gebruikt ten behoeve van de uitvoering van de belastingwetgeving. De Belastingdienst kon daarom in redelijkheid het verzoek van verzoeker afwijzen om een verklaring af te geven. De onderzochte gedraging is daarom behoorlijk. **CONCLUSIE** De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/Particulieren Middelburg, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, is niet gegrond.

BIJLAGE ACHTERGROND

1. Artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen

(Wet van 2 juli 1959, Stb. 301):

"1. Het is een ieder verboden hetgeen hem in enige werkzaamheid bij de uitvoering van de belastingwet, of in verband daarmee, nopens de persoon of de zaken van een ander blijkt of medegedeeld wordt, verder bekend te maken dan nodig is voor de uitvoering van de belastingwet of voor de heffing of de invordering van enige rijksbelasting.

2. Onze Minister kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid vervatte verbod."

2. Voorschrift informatieverstrekking 1993 (

Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 14 december 1992, nr. AFZ92/9318, Stcrt. 1992, 251):

"...2.1.1. De geheimhoudingsplicht. De fiscale geheimhouding is in de wet vastgelegd. De belastingplichtige moet erop kunnen vertrouwen dat van de door hem verstrekte informatie geen ander gebruik wordt gemaakt dan voor het uitvoeren van de belastingwetgeving door de Belastingdienst. Het werk van de Belastingdienst zou ernstig worden bemoeilijkt als een belastingplichtige uit vrees dat zijn informatie bij derden terecht kan komen - informatie achterhoudt die voor de Belastingdienst juist van belang is. De Belastingdienst beschikt over veel, ook gevoelige informatie, bijvoorbeeld informatie over de bedrijfsvoering van ondernemingen. Het bekend worden van deze informatie zou kunnen leiden tot verstoringen van de concurrentieverhoudingen. Ook in de particuliere sfeer kan de bij de Belastingdienst bekende informatie gevoelig zijn; te denken valt aan echtscheidings- en alimentatiezaken. Alle beschikbare informatie over een belastingplichtige valt onder de geheimhoudingsplicht tenzij het gaat om informatie die nodig is voor de uitvoering van de belastingwetgeving. (...) 2.1.1.2. Verstrekken van informatie door de Belastingdienst aan derden Aan andere overheidsinstellingen, zoals gemeenten en waterschappen, voorzover die zijn belast met de uitvoering van de belastingwet of het invorderen op basis van de Invorderingswet 1990, wordt desgevraagd informatie verstrekt. Verder moet in een fiscale procedure de van belang zijnde informatie worden verstrekt aan de belastingrechter; de behandeling van een ingesteld beroep valt onder het uitvoeren van de belastingwetgeving.

Daarnaast zal het, ingeval een aanslag (mede) is gebaseerd op informatie afkomstig van derden (bijvoorbeeld een renseignement), in bepaalde gevallen noodzakelijk zijn de bron van deze gegevens bekend te maken ter onderbouwing van de aanslag. Belastingplichtige kan deze gegevens verlangen ten einde zich gemotiveerd tegen de aanslag te kunnen verweren. Indien deze gegevens worden verstrekt is er sprake van informatieverstrekking die nodig is voor het uitvoeren van de belastingwet, zodat geen ontheffing nodig is. Overigens geldt de fiscale geheimhoudingsplicht onverkort voor derden aan wie voor de uitvoering van de belastingwetgeving informatie wordt verstrekt. Dit geldt bijvoorbeeld voor een inhoudingsplichtige die in het kader van de uitvoering van de belastingwet informatie verkrijgt (bijvoorbeeld het sociaal-fiscaal nummer van zijn werknemers). 2.1.2. De ontheffing van de geheimhoudingsplicht. De Belastingdienst ontvangt veel verzoeken om informatie te verstrekken. De wet biedt de Staatssecretaris de mogelijkheid om ontheffing

van de geheimhoudingsplicht te verlenen zodat informatie kan worden verstrekt. Het voorschrift geeft aan in welke gevallen een dergelijke ontheffing is verleend. Het voorschrift geeft verder regels met betrekking tot informatieverstrekking en delegeert de beslissing in een aantal gevallen aan de Belastingdienst. Op verzoeken om informatieverstrekking beslist:

- het hoofd van een eenheid indien het verzoek een incidenteel geval van informatieverstrekking betreft; (...) Hoofdstuk 4. Verzoek om informatie gericht aan een eenheid

4.1. Inleiding In dit hoofdstuk wordt omschreven hoe op een eenheid moet worden omgegaan met een verzoek om informatie. Er zijn daarbij vier situaties te onderscheiden.

a. Er is sprake van een wettelijke plicht tot informatieverstrekking (zie hoofdstuk 4.2). b. Een belastingplichtige verzoekt om informatie over zichzelf (zie hoofdstuk 4.3). c. Een overheidsinstelling verzoekt om informatie (zie hoofdstuk 4.4). d. Een (rechts)persoon verzoekt om informatie over een ander (zie hoofdstuk 4.5). (...)

4.5. Een (rechts)persoon verzoekt om informatie over een ander. 4.5.1. Omzetbelasting. In het kader van de intracommunautaire transacties kan een ondernemer de Belastingdienst verzoeken een hem bekende combinatie van een OB-nummer en de n.a.w.-gegevens van een buitenlandse ondernemer te verifiëren.

Ten behoeve van binnenlandse transacties kan een ondernemer informatie verkrijgen over het ondernemerschap van een derde, het aanwezig zijn van een vaste inrichting in Nederland etc., mits dit voor de uitvoering van de belastingwet van belang is. 4.5.2.

Verstrekken sociaal-fiscaal nummer. In bepaalde gevallen kan een sociaal-fiscaal nummer worden verstrekt aan een inhoudingsplichtige. Verwezen wordt naar hoofdstuk 2.7 en bijlage 2C. 4.5.3. Artikel 23, tweede lid, AWR. Artikel 23 AWR bepaalt dat degene van wie inkomens- of vermogensbestanddelen zijn begrepen in het voorwerp van de belasting waarop de aanslag of de voor bezwaar vatbare beschikking van een derde betrekking heeft, zelfstandig de mogelijkheid van bezwaar heeft. Het tweede lid bepaalt dat de inspecteur de hiervoor bedoelde belanghebbende desgevraagd op de hoogte moet stellen van de gegevens met betrekking tot de aanslag of de beschikking voor zover deze gegevens voor het maken van bezwaar redelijkerwijs van belang kunnen worden geacht.

4.5.4. Informatieverstrekking aan de curator. In bepaalde gevallen kan een curator in een faillissement informatie verkrijgen ten behoeve van de aansprakelijkstelling van bestuurders. Verwezen wordt naar artikel 36, paragraaf 1, lid 3a, van de Leidraad Invordering.

4.5.5. Overige gevallen. Dit voorschrift verleent geen ontheffing van de geheimhoudingsplicht voor andere gevallen dan hiervoor genoemd. Indien het hoofd van de eenheid, naar aanleiding van een verzoek van een particulier of rechtspersoon om informatie over een derde, van mening is dat er een belang is om toch over te gaan tot het verstrekken van informatie legt hij het verzoek met advies ter beslissing voor aan AFZ. Als iemand met een beroep op de WOB de openbaarmaking van een document over een derde verzoekt moet dat worden geweigerd. Zo'n afwijzende beschikking wordt in het algemeen genomen door het hoofd van de eenheid (zie hoofdstuk 4.3.2)..."